

Jan Willem Roosenbrand - Matt 25: 31-46 - 22 februari 2015

Dia 1-5

Wat is er een overvloed aan ellende om ons heen, als je het maar zien wilt.

Maar kun je het aanzien?

Is het niet te veel?

Wat voel je je machteloos.

Waar is God? Waar blijft zijn nieuwe samenleving, het Koninkrijk uit de hemel waar Jezus het steeds over had? Waar is Hij?

Dia 6

Hier is Christus. Bij deze 21 onschuldig onthoofde mensen uit Egypte.

Zo probeert een broeder van ons en hen uit Egypte, Wael Mories uit Caïro, zijn verbijstering te verwerken. Christus is bij hen. Zij zijn bij Christus. Niet nu in de hemel, maar ook begin deze week op het strand in Libië.

Dia 7

We gaan de 40dagentijd in. We staan stil bij het lijden van Christus.

En in de Oosterkerk kozen we ervoor dit te doen aan de hand van de Michacursus.

Geïnspireerd door het Bijbelse Micha 6:8:

*“Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de Heer van je wil:
niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en
nederig de weg te gaan van je God.”*

Vanuit die tekst roepen we op om stelling te nemen tegen onrecht, dichtbij en veraf. Niet vanuit schuldgevoel maar vanuit een besef van genade.

Ik voelde wat aarzeling. Gaat t nu nog wel om Christus en zijn lijden voor ons? Wordt dit niet te veel een sociaal verhaal, van alleen mensen voor mensen?

Dia 8

En dan ineens dit woord van Christus, dat we al zo vaak gelezen hebben: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijkste van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan. Ik was ziek, ik zat gevangen, ik werd onthoofd, ik moest overwinteren in een vluchtelingenkamp, ik was niet welkom in Nederland, ik zat op een gammel bootje op de Middellandse zee, ik verkocht de Riepe bij het winkelcentrum in jouw buurt. Ik had kanker en moest worden geopereerd. Ik ben gescheiden en werd met de nek aangekeken. Ik was homo en niet welkom. Ik werd seksueel misbruikt.

Waar is Christus? Wat merk ik van hem?

Doe je ogen open: hij is overal om je heen. En hij kijkt je aan. En hij vraagt: waar ben jij, wat merk ik van jou?

Dia 9

Een hoofdstuk vol contrasten.

Hoog en laag.

Christus oordeelt de volken.

Christus is rechter.

Christus omringd door miljoenen engelen.

Christus op zijn glorierijke troon.

Christus die toegang geeft tot het Koninkrijk van zijn Vader.

Christus die het plan van God dat al vast ligt sinds de grondlegging van de wereld uitvoert.

Christus die mensen een eeuwige bestraffing tegemoet stuurt, van het eeuwige vuur bestemd voor de duivel en zijn engelen.

Hoog gegrepen. Grote woorden. De hoge woorden gaan over straks, later.

Over nu gaan de kleine woorden, laag, binnen handbereik.

De rechter is de mensenzoon. De mensenzoon, dat is een titel uit Daniel 7, voor de mens uit de aarde, de mens uit een moeder geboren, een menskind, een medemens. Christus is de mens, geboren uit een moeder, onze medemens.

Christus gaat zijn kruis dragen, het duurt geen twee dagen meer dan hangt hij zelf naakt, ziek, dorstig, koortsig, als uitgestoten vreemdeling, gevangen en vastgenageld aan het kruis.

Zie de mens. Ja, dat is de mens, dat is wat er van ons mensen terecht is gekomen. Het fiasco van de hele schepping, ons onvermogen om een eerlijke samenleving te creëren.

Dia 10

Hij neemt het lijden op zich, het lijden, de uitzichtloosheid van ons mensen.

God komt in zijn persoon ons opzoeken en deelt ons lot.

Hoog en laag. God en mens.

Zo is God. Vanaf nu.

Zo is zijn nieuwe wereld: niet langer een kwestie van het recht van de sterkste, het recht Maar het recht van de arme, de naakte, de gekruisigde, de onthoofde.

Niet het recht van wapens, niet van zwaarden en niet van bommenwerpers of Kalasjnikovs.

Maar het recht van de liefde, van vergeving, van een tweede kans, van machteloosheid en overgave, van genade voor recht.

Het is de omgekeerde wereld die pas bij zijn komst om te oordelen weer opnieuw omgekeerd wordt. maar voorlopig is Christus te vinden bij wie arm is, naakt, ongeneeslijk ziek, eenzaam, veroordeeld.

Ik was ziek, zegt hij straks.

Ik ben ziek, zegt hij nu.

Ik ben een asielzoeker.

Ik zit in de Mesdagkliniek.

Dia 11

Ho wacht.

Gaat dit niet te snel?

Heeft Jezus het niet over zijn broeders en zusters? En niet over Jan en alleman?

Dat is altijd in de uitleg van deze tekst een discussie: over welke zieken en hongerigen gaat het? Gaat het alleen over zieke en hongerige christenen? Gaat het alleen over christelijke martelaars of ook over de moslim Saudi blogger-activist Raif Badawi die veroordeeld is tot 1000 stokslagen, 'humaan' als we zijn uitgevoerd in 20 gelijke porties van 50 slagen tegelijk.

Een lastige kwestie.

Vanuit de tekst zelf zou ik zeggen: Ja, Jezus heeft het over zijn volgelingen, zijn broeders en zusters. En dat is ook niet zo vreemd, want hij heeft het in deze toespraak tegen zijn eigen volgelingen. Hij spreekt hier geen moslims aan of mensen die uit de eenentwintigste eeuw die niet in Hem geloven. Hij bemoedigt zijn volgelingen die een zware tijd tegemoet gaan, en die zich vast deze woorden zullen herinneren als ze zelf gevangen genomen worden, of gemarteld, of als ze doodziek zijn later.

Dat is een.

En twee is: uit de verbazing van de mensen die aangesproken worden, merk je wel dat zij niet hebben gedacht in een specifieke onderscheiding, zo van: bij hem ga ik op bezoek want hij is een christen, die sla ik over want die is geen broeder of zuster van mij.

Kennelijk was er een vanzelfsprekendheid die uit hun door Christus gevormde karakter voortkwam om te helpen waar ze maar konden. Zo vanzelfsprekend dat ze verbaasd zouden zijn als ze er een lintje voor krijgen, want zoiets doe je gewoon, omdat je Christus en zijn kruis in je eigen leven hebt ontdekt en de enorme impact ervan gevoeld hebt in de vergeving die jou ten deel gevallen is. Daardoor word je een volgeling van Jezus, die zelf hongerigen voedde, en mensen met dorst te drinken gaf, en zieken genas, en die daarbij trouwens uiteindelijk geen onderscheid maakte tussen mensen van zijn

eigen geloof en van een ander geloof, zoals de Samaritanen, of zoals een Romein die om hulp vroeg.

Wat ik bedoel is: inderdaad gaat het hier naar de letter uiteraard over de volgelingen van Christus met wie hij zich helemaal identificeert. Maar voor ons maakt dit niks uit in de praktijk.

En uiteraard ligt je aandacht natuurlijk extra bij je eigen broeders en zusters maar nooit als een exclusieve aandacht, alsof een ander het niet verdient. Paulus zegt het zo in Galaten 6:10: Laten we dus in de tijd die ons nog rest, voor iedereen het goede doen, vooral voor onze geloofsgenoten. Voor iedereen, voor Jan en alleman, en voor je geloofsgenoten nog een schepje er bovenop.

Voor christenen in Noord Irak maar evengoed voor Jezidi's en moslims die de dupe zijn van ISIS.

Dia 12

Nogmaals, omdat Jezus zijn volgelingen aan spreekt, gaat het inderdaad om zijn broeders en zusters. Maar zodra wij daar een methodisch strategie uit gaan ontwikkelen (we maken ons alleen druk om vervolging van christenen; we komen alleen op voor onrecht dat onze broeders en zusters wordt aangedaan), zodra we zo gaan denken, komt Jezus met een andere gelijkenis, die je natuurlijk ook wel kent, voor de mensen die zeggen: ja, maar wie is mijn naaste dan, wie is mijn broeder of zuster? Wie moet ik wel opzoeken in de gevangenis en wie kan ik overslaan? De gelijkenis van de barmhartige Samaritaan, waarin nota bene een buitenstaander, een ketter, een vijand, een vreemdeling als voorbeeld wordt genomen van iemand die zich niet afvroeg of het slachtoffer wel bij zijn club hoort, maar die zijn hart heeft laten spreken, anders dan volbloedbroeder priester en broeder Leviet.

Dia 13

Het belangrijkste punt is niet: hoort mijn doelgroep ook bij Jezus maar hoor ik bij Jezus? Ben ik zijn volgeling? Zit het in mijn aard om net als Hij te helpen, en aandacht te hebben voor de ander, en te doen wat ik kan doen.

Dia 14

Ik vind het altijd weer een indrukwekkend hoofdstuk waarin alles op de kop gezet wordt..

Het maakt me ook onrustig. Aan welke kant sta ik. Straks, maar dus ook nu?

En ik ga nu niet proberen om die onrust te bezweren met een aantal fijne opmerkingen.

Ik wil graag met die onrust de 40 dagen tijd in.

Ik wil juist met die onrust dichterbij Jezus komen, niet bij de fijne Jezus die mijn zonden heeft vergeven en die gelukkig voor al mijn tekorten voldoening heeft volbracht op het kruis.

Jazeker, dat ook.

Maar ik vind het niet erg en juist erg wenselijk dat het evangelie mij wakker schudt, en onrustig maakt en misschien wel wakker houdt uit mijn slaap.

Want alleen zo kan ik ontdekken wat Jezus bedoelt als hij zegt: gelukkig ben je als je honger hebt, gelukkig ben je als je treurt, gelukkig ben je als je nederig van hart bent, gelukkig ben je als je barmhartig bent en een vreedstichter.

Mag het evangelie ons nog verontrusten en op de kop zetten?

Ik denk: waar is God in al die ellende? Ik merk niks van hem.

En Jezus zegt: wat heb ik in al die ellende van jou gemerkt?

Ik heb de neiging al die ellende ver van mijn bed te houden, het moet wel leuk blijven, ook in de kerk. En Christus zegt: juist door al die loosers om je heen, klopt ik aan je deur.

Wij denken dat dit verhaal gaat over wat je moet doen om in de hemel te komen. Maar Jezus vertelt een verhaal niet over hoe we in de hemel kunnen komen maar (vers 34) hoe wij deel mogen nemen aan het Koninkrijk van God. Dat is niet ons luilekkerland waarin we niks doen dan eten en zingen, maar dat is een nieuwe wereld waarin gerechtigheid woont. Dat is het rijk van God, die nieuwe samenleving, waarvan we bidden dat hij komen mag op aarde zoals in de hemel. Vanuit de hemel hier op aarde.

Amen.

Naar aanleiding van de kerkdienst over Matteüs 25:31-46

- Hoe vind je de combinatie Michacursus – 40dagentijd?
- Maakt Matteüs 25 en de preek erover je onrustig? Wat doe je hiermee?
- Praat nog eens door over het schilderij van de Egyptische schilder over de executie van zijn landgenoten door de ISIS
- Helpt dit onderscheid je:
 - o Niet: hoort je doelgroep bij Jezus?
 - o Maar: hoor ik bij Jezus?